

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Regele Carol pentru ridicarea economică a țării

M. S. Regele Carol al II-lea, urcând pe tronul României, a declarat, că, menținând întregime principiile politice noastre externe, în special amicitia cu Franța, întărind țara și reorganizând armata, **primul minister se va consacra în deosebi ridicării economice a României.**

În continuare a declarat, că țara are resurse, cari trebuiesc valorificate și deco mai mult ca orice altă țară, merită încrederea, care trebuie să se întretină cu grijă.

M. S. Regele Carol, amintind, că a avut adesea prilej să vorbească cu economiști și financieri francezi, spune, că își îngăduie să creadă, că întoarcerea Regelui legitim, acțiunea și activitatea Sa, nu vor putea fi, decât spre izbânda creditului României.

Incheind M. S. Regele Carol susține, că revenită la un regim normal, bucurându-se de binefacerile stabilității, cu un Suveran, care nuși va cruța munca, **România reconstituită prin victorie, trebuie să-și reia în Europa, locul mare, ce îi aparține.**

M. S. Regele Carol, care a avut ocazie în streinătate, ca să examineze problemele economice din toate punctele de vedere, își dă foarte bine seamă, că după cataclismele din și de după război, **România are nevoie și de o regenerare economică intensivă.**

Ca organ a vieții economice din România „Ardealul Economic” își exprimă profunda recunoștință față de M. S. Regele Carol al II-lea, pentru intențiile ce a exprimat cu privire la regenerarea vieții economice din România, având convingerea, că cu muncă asiduă, sprijin, tenacitate și soldartate vom putea în fine ca să ieșim din impasul economic, în care ne-a tărât și continua nesiguranță.

Țara așteaptă legi noi și bune dela M. S. Regele Carol și sperăm, că după atitudinea ce se manifestează în streinătate în legătură cu reînnoirea Regelui României, vom reuși, ca să ne creiem o nouă eră economică, restabilindu-ne siguranța în interesul prosperității țării.

„Locuința Eftină” din Cluj primește un împrumut de 100.000 lire sterline

Cooperativa „Locuința Eftină” înființată în Cluj pentru înlesnirea construirilor de case, și-a înregistrat firma, având până acuma 54 membri cari au semnat acții în valoare de 365.000 lei pentru cumpărări de imobile.

Membri în direcțiunea noii întreprinderi sunt d. ing. Ioan Negruțiu, președintele Camerei de Comerț din Cluj,

I. J. Diamant, director general la „Industria Sârmei”, Paul Anca, dr. Andrei Kovács și Vilhelm Klaerman.

Reprezentanții cooperativei în prezent sunt în tratative pentru contractarea unui împrumut englez de 100.000 lire sterline.

Cooperativa s'a înființat cu sediul la Cluj și cu o filială în Târgul-Mureș.

100.000 angol font külföldi kölcsönt kap a Locuința Eftină kolozsvári házépítő szövetkezet

Locuința Eftina kolozsvári házépítő szövetkezetet bejegyezték. 54 tag 36500 lej részjegyet jegyzett, melyet ingatlan vásárlásra fordítanak.

A szövetkezet igazgatósági tagjai között szerepelnek Negruțiu Ioan kamarai elnök, Diamant Izsó vezérigazgató, Anca Pál tisztviselő, dr.

Kovács András és Klaermann Vilmos.

A szövetkezet 100.000 angol font külföldi kölcsön lekötésére folytat tárgyalásokat. A szövetkezet Kolozsvár székhellyel és Marosvásárhelyen fiókkal alakult meg.

Fabrica „Tricotage” s'a transformat în societate pe acții

Fabrica de tricotage și țesături „Tricotage” înființată în Cluj, se transformă în societate

pe acții cu un capital de 3 milioane lei, acțiunile fiind câte 5500 lei

3 millió lej alaptőkével részvénytársasággá alakul a kolozsvári Tricotage kötő-, szövőgyár

A „Tricotage” kötő-szövőgyár, amely a zsidó árvagondozó alapítása,

3 millió lej alaptőkével közelebből részvénytársasággá alakul át.

Acționarii societății „Technicum”

Societatea „Technicum” despre a cărei înființare am scris în numărul trecut, și-a cerut înregistrarea firmei, având, ca acționari pe d. Avram Goldstein din Dicioșanmărtin cu 100, dna și dl Emil Weissburg cu câte 100, dnii Albert și

Acos Vértés din Dicioșanmărtin cu câte 25, dl Alex Weissburg din Gănești cu 50, dl B. Citron din Gănești cu 50, iar Emanoil Hirsch din Gănești de asemenea cu 50 acții de câte 1000 lej valoare nominală.

Kik a részvényesei a Technicum-nak?

A kolozsvári Technicum Rt., melynek megalakulásáról beszámoltunk, cégének bejegyeztetését kérte.

A részvényelosztás a következő: Goldstein Abraham (Dicioșanmărtin) 100 részvény, Weissburg Emil 100 részvény, Weissburg Emilné 100 rész

vény, Vértés Albert (Dicio) 25 részvény, Vértés Ákos (Dicio) 25 részvény, Weissburg Alex (Gănești) 50 részvény, Citron B. (Gănești) 50 részvény tulajdonosa.

A részvények névértéke darabonként 1000 lej.

II. Károly király Románia gazdasági problémáit akarja megoldani

Évekig tartó politikai vajadás után, II. Károly király elfoglalta Románia trónját. Az ország lakossága kitörő lelkesedéssel és nagy örömmel fogadta Ferdinánd király fiának Romániába való visszatérését és azt a megoldási módot, amellyel a nemzetgyűlés megoldotta a trónutódlás súlyos problémáját és a történelmi emlékek közé sorozta a január 4-i törvényeket.

II. Károly király a trónbeszéd elhangzása és a különböző politikai pártok vezérével lefolytatott tanácskozásai után azt a kívánságát fejezte ki Maniu Gyula, a nemzeti pártvezetők előtt, hogy az ország gazdasági problémáinak megoldására fektesse a főszűrt.

Ezzel a kijelentéssel és utasítással II. Károly király arról tett tanúságot, hogy a politikai pártok és irányzatok ellentétain és küzdelmein felülemelkedve, helyes gyakorlati érzéssel ismerte fel a helyzetet és azt, hogy Románia a világháború és az ezt követő 10 év katalizmája és súlyos megpróbáltatásai után gazdasági regenerációra szorul.

Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság, mint a romániai gazdasági élet egyik szerény tényezője és a gazdasági események szemlélője és hű krónikása, hódoló tisztelettel hajtja meg Károly király előtt az elismerés zászlóját, azért a kijelentésért és utasításért, amellyel a gazdasági kérdések megoldását helyezte előtérbe a politikai törekvésekkel szemben.

II. Károly király Nyugatról jött vissza Romániába. Évekig Franciaország, Anglia, Németország és Olaszországban szerzett személyes tapasztalatai gazdagították tudását, európai szellemmel telt meg a lelke és a modern idők problémái foglalkoztatták gondolatvilágát. A külföldön eltöltött kényszerűtávollét ideje alatt felismerte, hogy valamely ország és nép boldogulásának alapfeltétele a gazdasági konszolidáció, az ipari és mezőgazdasági termelés, az áruvesztés kiegyensúlyozott ritmusa és ez a felismerés ösztönözte őt annak az utasításnak kiadására, hogy a gazdasági problémák megoldására fektetendő a főszűrt.

II. Károly király népe, Románia 17 millió lakossága, nemesak a belső politikai élet hullámverésének etesenedését reméli az új uralkodótól, hanem olyan gazdaságpolitikát intézkedéseket inagurálásait is, amelyek a jelenlegi krizisből kimentik és produktív munkára serkentik azokat a gazdasági tényezőket és értékeket,

amelyekben Románia rendkívül gazdag.

Uj és jó gazdasági törvényeket vár az ország népe a II. Károly király trónralépését követő rendszerváltozástól, azt reméli és várja, hogy a produktív munka ehelyre végre méltó jutalmát és a gazdasági élet új fellendülése következik. Az az egyhangú és határtalan lelkesedés, amellyel Romániában és a külföldön is II. Károly király trónralépését fogadták, feljogosít arra a reményre bennünket, hogy Románia gazdasági életében is új korszak nyílik meg és a gazdasági és pénzügyi konszolidáció tényleges megteremtésével a jelenlegi súlyos krízist nyugodt és stabil gazdasági viszonyok váltják fel.

Popovici Mihály részletes jelentést tett II. Károly királynak Románia gazdasági és pénzügyi helyzetéről és arra hívta fel az uralkodó figyelmét, hogy a szesz törvényt, a telefonkoncessziót és a kereskedelmi szerződések megkötését sürgősen tető alá kell hozni.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Taxarea țesăturii Canafas

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că, deoarece la unele vămi s'a constatat deo sebi de taxări la țesătura denumită „Canafas” și aceasta numai din cauză că nu se cunoaște precis care anume țesătură este canafas și pentru că în viitor să nu se mai dea loc nici un fel de interpretare la taxarea țesăturilor apretate, trimite anexat un carton cu mostre din țesătura „CANAFAS” care să servească la edificarea vamșilor în cazuri de import de asemenea țesături și pentru care se va aplica totdeauna art. 522 a 525 cu lei 10.5000 de sută de kgr.

Az ón árának esése a termelés nemzetközi szabályozását teszi szükségessé

Az ón ára a londoni piacon olyan mélyen esett, hogy arra eddig egyáltalában nem volt példa. A prompt szállításra eladott ónt tonnánként 138 font sterlinggel, szeptemberre 140 font 12 sillinggel jegyezték. Ezek a jegyzések 3 sillinggel alacsonyabbak az 1922. évi minimális jegyzéseknél.

Az áresés az egyre növekvő készleteknek a következménye. Az utolsó hónapokban a szabad készletek 3900 tonnával 39.853 tonnára emelkedtek s az 1929. év eleji készletekkel szemben 43 százalékkal magasabbak. Az értékesítés egyre nehezebbé válik. Az amerikai Egyesült Államok a f. év első öt hónapjában 31.920 tonna ónt exportáltak a mult év megfelelő időszakának 40.635 tonnájával szemben. Az áprilisi világszükséglet 9980 tonna volt a mult évi 10.842 tonnával szemben.

Az óntermelők szövetségének külön bizottsága megbeszélésre jött össze Londonban, mely megbeszélés tárgya az ón világtermésének egyöntetű szabályozása. Szakkörök érdeklődéssel várják az óntermelők konferenciájának döntését.

„Franco-Româna” işi sporește capitalul

Institutul işi estinde activitatea, spriginit de „Münchener” și „Magyar-Francia

Societatea de asig. „Franco-Română” din București, și-a convocat o adunare generală extraordinară pe ziua de 22 Iunie a. e. pentru a-și modifica statutele în sensul că

își sporește capitalul dela 9 la 20 milioane lei

printr'o nouă emisiune de acții.

Prin prima emisiune capitalul societății se urcă la 15 milioane, cari s'au și semnat.

La noua emisiune contribuie și institutale de asigurări „Münchener Rückversicherungs Aktiengesellschaft”, care este una dintre cele mai mari institute de reasigurări din Europa și „Magyar-Francia” din Budapesta,

Dintre institutale participante la noua emisiune, în a-

fară de cota partea ce și-a luat asupra sa

„Münchener” a mai luat 70 la sută asupra sa din reasigurările

pe cari „Franco Română” le are în steinătate.

„Franco Română”, în urma noiei tranzații işi mai intensifică activitatea în Ardeal, estinzându-și organizația din Vechiul Regat, pentru a cărei funcționare

a creiat un fond de două milioane

aprobat și de către institutalele reasigurări.

Noua tranzație contribuind în mare proporție la intensificarea activității „Franco-Română”, intensifică și forța de garanță a asigurătorilor.

Óriási az áruhiány Szovjetországban

Üresen állanak a központi árueosztók

Moszkvából jelentik: A kommunista pártkongresszus alkalmával különösen az ellenzéki sajtóban különböző közlemények jelentek meg arról, hogy milyen nagyarányú áruhiány érezhető Szovjetországban. Ez a katasztrófális inség a birodalom összes területeire kiterjed és napról-napra növekedik.

A központi elosztó-csarnokok és elárúsítóhelyek üresen állanak. Ruházati cikkek, papír, cukrot, ételmiszert és más hasonló szükségleti cikkek, amelyek szinte nélkülözhetetlenek a mindennapi életben, egyáltalán

nem lehet kapni. Szappanban, gyufában és dohányban is óriási hiány tapasztalható.

Az a helyzet, hogy a rendelkezésre álló készletek teljes kifogyás előtt állanak és a vevőknek csak ugy adnak ezekből, ha más árut is vesznek. Az ellenzéki sajtó erőlesen követeli, hogy a bajokon a kongresszus segítsen, mert különben az ország nagyhangon tervezett iparosítása fiaskótt fog vallani. Megállapítja a sajtó azt is, hogy az eddigi intézkedéseknek nem volt semmi foganatjuk és a viszonyok romlása egyre tovább tart.

A Bata cipőgyár tért hódít Lengyelországban és Romániában

Romániában 20 lerakat és üzlet eszközli a Bata cipők árusítását, amelyeknek készítésére a Bata 5 millió lej alaptőkével külön romániai gyárat állított fel

A zlini Bata cipőgyárnak az összes érdekeltek tiltakozása dacára sikerült Lengyelországban tért hódítani és számos eladó központot felállítani.

Romániában is sikeresen halad előre a Bata cipőgyár szervezeteinek felállítását és már eddig is 20 lerakat, illetve üzlet eszközli Romániában a Bata cipők eladását.

Az a tranzakció is befejezést nyert, amely szerint a Bata-gyár Romániában 5 millió lej alaptőkével cipőgyárat alapított. A gyár közelebből megkezdte működését.

A romániai cipőgyárak érthető nyugtalanossággal fogadják a Bata-gyár romániai térhódítását, amelynek ellensúlyozására az összes romániai cipőgyárak lényegesen leszállították gyártmányaik árát.

Bata fokozza a gyártást

Mint a Bata-cég közlönye, a „Zlin” jelenti, május 31-én sikerült a gyárnak 101.800 pár cipő napi gyártását elérni és

igy a legutóbb kitűzött célt: a napi 100.000 pár cipőt tulhataladni. A lap egyuttal közli a bérek, a nyereségrészesedés és az állandóan növekvő számu alkalmazottak jegyzékét. Ebből a jegyzékből kitűnik, hogy Bata proficiája beteljesedett s a vállalat állandóan fejlődik. A felnőtt férfiak bére egyes műhelyekben heti 500 Kc-ig emelkedett, de ebben nem szerepel a nyereségrészesedés. Az alkalmazottak száma ujév óta 3400 személlyel emelkedett, a vállalat ma 13.400 alkalmazottat foglalkoztat.

Ez az állandó fellendülés egyrészt a vállalat jó üzletmenetét bizonyítja, amelynek rendkívüli nagy a jelentősége Csehszlovákia egész gazdasági életére nézve is. Nyugodtan lehet állítani, hogy a vevő iránti szolgálatkészség volt az, ami a Bata-gyárakat hozzá-

ASIGURĂRI

segitette ehhez az emelkedéshez, mert csak olyan vállalatok üzleti sikere biztosított, amelyek a vevőt a legtökéletesebben szolgálják ki.

Un împrumut de 4 miliarde lei al căilor ferate

Cu prilejul unei recente conferințe, ținută la direcțiunea întretinerii C.F.R. s'a discutat, prinre alte chestiuni și aceea a unui împrumut de 100 milioane mărci germane — sau peste 4 miliarde lei — destinat îmbunătățirii actualelor triaje dela Chitila, Ploești și Simeria.

De comun acord cu direcțiunea de exploatare, serviciul întretinerii și al lucrărilor noi va întocmi planurile necesare.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara diszközgyűlésen hódol II. Károly királynak

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa június 15-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor ünnepélyes, rendkívüli közgyűlést tart, amelyen hódolatát fogja kifejezni II. Károly királynak trónrajutása alkalmából.

Az ünnepélyes közgyűlésen a kamara igazgatótanácsának tagjai teljes számmal vesznek részt és megjelennek azon a többi gazdasági érdekképviseletek reprezentánsai is.

Julius 15-ig a liszt, ezüst és nyersgyapju vámmentesen exportálható Romániából

A Monitorul Oficial június 8-iki száma minisztertanácsi határozatot közöl, amelynek értelmében július 15-ig bezárólag a liszt, ezüst és nyersgyapju vámmentesen exportálható Romániából.

A vámmentesség csak kizárólag a kiviteli illetékre és nem a többi díjakra is vonatkozik.

„WALTHER”

---

maşini de calculat,
maşini de copiat

CONTROL,

Arad, Str. Alexandri
No. 1.

Temesvári céghivatali hírek

Singer Jakab temesvári tollkereskedő és tollexportőr cégét a törvényszék bejegyezte. A cégnek Aradon fiókja van. Az aradi fiókot *Czitron Mór* jegyzi, a temesvári székhely cégjegyzője *Somló Aladár*. Céktulajdonos *Singer Jakab*.

Bánáti Borértékesítő cégét a törvényszék törölte.

Kishitel és Takarékbank Rt. temesvári cégét a törvényszék bejegyezte. A bank részvénytőkéje 2 millió lej, amely 10.000 darab 200 lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai *Rothbarth Jakab*, *Vermes Lajos*, *Drechsler Gyula*, *Márton Béla*, dr. *Weiss Arnold*, *Gáspár Géza*, *Szenes Dezső*, *Reich Adolf*, *Weiszberger Lippót*, *Wächter Eduard*, *Bleier Jenő*, *Duschnitz Miksa*, *Friedmann Ferenc* és *Reichenbach Béla*.

Aurora Petrolifera temesvári céget a törvényszék törölte.

Turul Cipőgyár Rt.-nél a törvényszék *Charmatz János*, *Siegfried Kangstein* és *Rudolf Weinmann* cégjegyzői jogosultságát törölte. Bejegyezte a törvényszék azt is, hogy a vállalat székhelyét Temesvárról Kolozsvárra helyezte át.

Depositul Central al Mașinelor de Seris Remington pentru Banat, Transilvania și Bucovina T. L. Beck *Sucsesori* cégét a törvényszék bejegyezte. Céktulajdonos *Stouasser János*. A cég székhelye Timișoara I., Bul. Reg. Ferdinand 9.

Trecerea automobilelor la frontierele românești

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular punctelor vamale din țară, făcându-le cunoscut că la intrarea și esirea din țară a automobilelor, ca pentru ori și ce fel de lămuriri cu privire la lichidarea tripticelor, vămile se vor adresa inspectorilor vamali sau Direcțiunii vămilor, singurele organe în măsură de a rezolva asemenea chestiuni. Ori de câte ori vămile vor avea nevoie de lămuriri din partea automobilului Club Regal Român, se vor adresa Ministerului (Serviciul Tariefelor), deoarece măsura ce se va aplica trebuie să fie uniformă și să nu difere după modul cum va înelege fiecare birou vamal dispozițiunile în vigoare.

Totodată se va da o atențiune deosebită chestiunii automobilelor, deoarece se mai constată încă unele intrări neregulate de mașini. Deasemenea evidența intrării și esirii se va ține absolut la curent și precis, pentruca descărcarea tripticelor să se notă face la timp.

Hatalmas gyapottrösz alakul Angliában

Az angol *Lancashire Cotton Corporation* kezdeményezésére nagy gyapottröszöt fognak alakítani Londonban. Eddig erre a célra már 3.437 millió fontsterling gyűlt össze.

A trösz következtében az angol gyapotszövődék egyetlen irányítás alá kerülne. Az európai piacok, sőt a tengerentúli piacokat is erősen befolyásolná fogja ez az új angol alakulás.

Szakegyesületbe tömörülnek az erdélyi és bánáti szállító cégek

A Kolozsváron megtartott értekezlet bizottságot választott az egyesület alapjainak lefektetésére

Az erdélyi és bánáti szállító cégek szindikátusba való tömörülésük előkészítésére június 8-án, pünkösd vasárnapján értekezletet tartottak a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. Az értekezleten résztvették személyesen, vagy meghatalmazottaik útján az összes erdélyi és bánáti szállító cégek, sőt Bukarest egyik előkelő szállítási vállalata is képviseltette magát.

Arad, Brassó, Kolozsvár, Marosvásárhely, Máramarossziget, Nagyszeben Nagyvárad és Szatmár szállítócégeinek képviselői vettek részt az értekezleten.

Az előkészítő értekezlet ideje történetesen arra a napra esett, amelyen II. Károlyt Románia királyá proklamálták. Az ülésen megjelentek nagy lelkesedéssel hódoló táviratot küldtek Károly királynak.

Az erdélyi és bánáti szállító cégek értekezlete eredményes munkát végzett, a felszólalók egyöntetűen megállapították, hogy

feltétlenül szükséges a romániai szállító vállalatok országos szakegyesületének megalakítása

és annak alapos és sürgős előkészítésére szűkebbkörű bizottságot delegáltak, amely június 10-én már meg is kezdte működését.

A szállító cégek szervezkedése és a szakegyesület megalakítása a szállítóközönség érdekeit is kívánja szolgálni és a szállítások szakszerű és gyors lebonyolítását akarja biztosítani.

Valoarea instalatiilor uzinelor „Reșița” o depășește pe cea din bilanț

Adunarea societății a hotărât să se achite nu dividend de 33 lei

Martți, 10 Iunie 1930, a avut loc adunarea generală ordinară a societății *Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița S. A.*, în prezența a unui mare număr de acționari, reprezentând 835.474 acțiuni.

Din partea consiliului s'au dat lămuriri respective de către președintele principele *Barbu Știrbey*, de către dl. *C. Bușilă*, administratorul delegat și de către dl. *I. Boambă*, membru în consiliu, arătând că

valoarea reală a instalațiilor societății depășește cu mult cele figurând în bilanț

și că prin urmare amortizările făcute nu sunt deloc prea urcate.

În ceea ce privește rezervele făcute pentru creanțe dubioase și dvalorizarea stocurilor, găsesc justificarea în situația economică actuală.

Privitor la tantiemele per-

soanelor conducătoare, este de observat că în anul 1929, rezultatul fiind mai puțin favorabil, ele au fost mult reduse prin forța lucrurilor; totuși pentru a împiedeca ca și în anii favorabili aceste tentieme să nu se urce prea mult,

consiliul încă din 1929 a luat măsuri pentru restrângerea tantiemelor.

Aceste măsuri șiau produs efectul deja pentru exercițiul 1929, rezultatele acestor măsuri vor fi și mai accentuate pe anul 1930.

Adunarea generală a luat cunoștință de lămuririle date, votând în unanimitate bilanțul și contul de profit și pierdere și dând descărcarea consiliului de administrație și cenzorilor.

Din bilanț se constată, că față de beneficiul total de lei 21.870.309 societatea a plătit, drept contribuțiuni reglementare și voluntare pentru sco-

puri de ocrotiri sociale, o sumă de lei 68.257.209, iar drept impozite și taxe către Stat și comună, o sumă de lei 71 milioane 765.442. Taxele de transport plătite Administrației C. F. R. șiau ureat la lei 181 milioane 478.061.

Din costul total al producțiunei salariile, lefurile; cheltuelile pentru ocrotiri sociale și taxele către Stat reprezintă 75 la sută.

Beneficiul nett de 81 milioane 870.309, s'a repartizat conform prevederilor statutare, permițând

distribuirea unui dividend de 8 la sută,

asupra valorii nominale a acțiunilor.

Dividendul brut este de 40 lei de fiecare acțiune din care se scade impozitul respectiv de 7 lei deci netto 33 lei.

Valoarea totală a producțiunei exploatařilor se ridică pe exercițiul 1929, la suma facturată de lei 2.036.668.649 față de lei 2 miliarde 158.382.740 în anul 1928.

În locul membrilor din consiliul de administrație eșiti la sorți, au fost realesi dnii dr. *Ilie Beu*, dr. *Tiberiu Brediceanu*, *Oscar Kaufmann*, *Constantin Orghidan*, *Oscar Pollak* și *Baron Ion Stăreca*; ca cenzori dnii *G. Cioflee*, *M. Georgescu*, *Reid Young*, iar ca cenzori supleanți dnii *I. Arapu*, *Titu Andreescu*, *D. Cristescu*, *Gheron Netta* și *Cezar Hârjescu*.

15 milioane lejre emeli alaptokéjé az Aradana

Az *Aradana* június 29-én megtartandó rendkívüli közgyűlésén alaptokéjé 7.500.000 lejről 15 millió lejre emeli fel.

Az intézet legutóbb Nagylakon es Köröskisjenőn fiókokat létesített.

Az aradi Ablonczy & Bustin Rt. alaptokét emel

Az aradi *Ablonczy & Bustin Autókereskedelmi Részvénytársaság* június 10-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen a részvénytőkét fel-emelték.

A múlt évi mérlegben 6 millió lej részvénytőke és 1.444.872 lej tartalékok mellett 440.951 lej tiszta nyereséget mutatnak ki.

Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége és az új szeszadótörvény

Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége, mely legújabbán a mezőgazdasági szeszgyárak érdekképviselőtének organumává vált, június 22-ikén délután 4 órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kis ülés-terében rendes közgyűlést tart, melynek az a körülmény kölcsönöz külön fontosságot, hogy annak napirendjén, az évenként ismétlődő, rendes tárgyalás alatt álló szeszadótörvényjavaslat szülte helyzetnek a szövetség és tagjai szempontjából való megtárgyalása és ennek keretében a szövetség jövőjének kérdése is szerepel.

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER

KORONA SÖR

ala PILSEN

rövidesen forgalomba kerül!

Fizetésektelenségek, kényszeregyezségek, csődök

F. Bourgarel (București) esőnyitási kérést adott be Seb. Tafrov aradi borkereskedő ellen.

Egyesült Lakk- és Festékgyár (sicasi) kereskedő és Weinberger Lajos (casi) kereskedő és Weinberger Lajos temesvári cég ellen.

Özv. Kovács Adolfné (Odorheiu) kényszeregyezési kérését a törvényszék elfogadta. Hitelezői értekezlet július 12.

Ludwig & Töpfer temesvári textilkereskedő 50 százalékos, 3 év alatt fizetendő kényszeregyezési ajánlatát az Acred nem fogadta el és 50 százalékos, 18 hónap alatt fizetendő kvótára tart igényt.

Wahrenverkers A. G. (Satu Mare) 50 százalékos, öt félév alatt fizetendő kényszeregyezést kért. A kvótákra garanciát ajánlottak fel Simon Ellenbogen, Laura Osterreicher, Israel Ellenbogen szatmári és Taub Dezső tulajdonosi lakosok.

Fischbein Regina, „Magasin Ladys“ kolozsvári rövidárkereskedés hitelezőit a Sfatul helyiségébe értekezletre hívta össze, amelyen tartozásai elengedését kérte. Aktivái 118.000 lej, passzívái 370.000 lej tesznek ki.

Herskovits Manó kolozsvári rövidárkereskedő cég, melynek kötelékéből Kramer Vilmos a napokban kilépett, körlevelet intézett hitelezőihez, akiket arra kér, hogy státusának folyamatban levő összeállítását bírői lépést a cég ellen folyamatba ne tegyenek.

Biró et Co. kolozsvári bádogárgyár kényszeregyezése ügyében — az ajánlatok elvben való elfogadása mellett — a kolozsvári törvényszék június 18-ra tüzte ki a tárgyalást.

A Reményik Utóda, özv. Zepage Lajosné kolozsvári vaskereskedő cég kényszeregyezése ügyében június 23-án tartják meg a törvényszéki tárgyalást.

Elvben elfogadták a Satmareana Takaré- és Hitelintézet kényszeregyezési kérését

Satmareana Inst. de Credit si Economii S. A. Seini kényszeregyezési kérésének a szatmári törvényszék helyet adott és a hitelezői értekezletet július 11-re tüzte ki.

Szovjetországra kihatással a napot is

A moszkvai Hőtechnikai Intézet, hogy munkáját intenzívebbé tegye, nagy szorgalommal tanulmányozza azokat a módokat, amelyek révén a Nap energiáját felhasználhatja és a nap melegét összegyűjthesse. Az intézet már is térképet készített arról, hogy Oroszország különböző vidékein mekkora a nap energiája.

Ezzel összefüggésben azt tervezik, hogy mint Orosz-Közép-Ázsiában, ahol tudvaleg a nap melegének felhasználása egész évben lehetséges, különleges állomást létesítsenek, amely a nap melegét és energiáját gyűjti össze. Ezt a különleges állomást Asabadban állítják fel.

Noua lege a spirtului și taxele asupra berei

Doleanțele fabricanților de bere

Sindicatul fabricanților de bere a distribuit unele documente și broșuri relative la politica noastră față de această industrie.

Aceste documente, înseamnă un strigăt contra împiedecării dezvoltării industriei berii.

Intr'adevăr, dacă ne uităm numai la proporția taxelor asupra băuturilor alcoolice, vedem că de nedreptățit este berea și ce mare e proporția taxei pusă asupra ei.

Pe când vinul cu țaria de 10 grade are o taxă de 12 bani la litru,

berea la aceeași cantitate dar cu o țarie de 4 grade are o taxă de 1 leu și 12.50 bani.

Din punct de vedere practic, oordonare se impune de oarece Ministerul de finanțe este azi în măsură să știe că

prevederile bugetare nu se vor realiza nici pentru 50 la sută,

în condițiile actuale. Statul nu va încasa nici jumătate din evaluarea ce s'a făcut la alcătuirea bugetului. În luna Mai de exemplu,

consumația berei a scăzut cu 75 la sută

față de aceeași lună din anul trecut.

Din punct de vedere social, nu putem înțelege ce anume interese are cere ca toamai berea, care are un conținut alcoolic foarte redus, să aibă taxe atât de urcate, încât s'o facă inaccesibilă consumatorilor?

Dar afară de toate acestea, situația agricolă a țării ne impune

să ajutăm industrializarea producției

noastre agricole.

Cu politica de până acum față de industria berei s'a ajuns nu la acest rezultat, ci tocmai la contrariul lui. Orzoaica nu se poate vinde azi aproape de loc. Fabricile de bere au încă mari stocuri neconsumate.

Megszűnnek az Anglo-International Bank romániai fiókjai

A nagyváradi és csernovici bankfiókok beolvadnak a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságba

Az Anglo International Bank budapesti fiókja, — mint megirtuk — nemrég beolvadt az Angol-Magyar Bank budapesti főintézetébe.

Ennek a tranzakciónak hatásai lesznek a romániai pénzügyre, illetve bankorganizációra is, amely kihatásokról jelenleg folynak a tárgyalások. Érdekeltek körökben arról tárgyalnak, hogy

az Anglo International Bank nagyváradi és csernovici fiókjait megszüntetik, illetve a két

fiókiintézet nagyobb romániai pénzügyintézetbe olvad be.

A tervek szerint az Anglo International fiókjait a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. (Szana-bank) veszi át, amely pénzügyintézet — mint ismeretes — érdekltségben van a budapesti Angol-Magyar Bankkal. A tranzakció végrehajtására közelebről kerül sor és az Anglo International fiókjainak beolvadása a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. üzleti hálózatának lényeges kibővítését fogja eredményezni.

Concordatul solicitat de „Sătmăreana“ s'a aprobat

Concordatul institutului de credit și economii „Sătmăreana“ din Seini, s'a aprobat

în principiu, fixându-se desbateră pe ziua de 11 Iunie a. c.

Éles ellentétek merültek fel a Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókja és a Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesület között

Mivel vádolja Rohm Miklós, a sváb bank igazgatója Vetzák Ede vezérigazgatót?

Érdekes sajtópolemia keletkezett dr. Vetzák Ede, a Magyar Párt szatmári tagozatának elnöke, aki egybenként a Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesületnek vezérigazgatója és fő-részvényese és Rohm Miklós, a temesvári Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókjának igazgatója között.

A hírlapi polemia, illetve a személyi konfliktus a Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókjának felállítá-

sával kapcsolatos. Vetzák Ede dr. a Magyar Párt gyűlésein állítólag tendenciózus kijelentéseket tett,

azzal vádolta a Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókját, hogy az intézet politikai tevékenységet fejt ki és elgáncsolja akar lenni a magyar gazdasági és pénzügyi érdekeknek.

A vádak mind szélesebb körben ter-

jedtek és ezért Rohm Miklós, a Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókjának igazgatója hírlapi nyilatkozatban igyekezett megcáfolni dr. Vetzák Ede állításait és kijelentette, hogy

azok az állítások, amelyek szerint a Bánáti Bankegyesület fiókja politikai tevékenységet fejtene ki, minden alapot nélkülöznek, rosszhiszeműek és hamisak.

A nyilatkozat szerint a nagykarolyi fiók felállítását kizárólag gazdasági szempontok tették szükségessé,

a fiókiintézet soha nem politizált és nem politizál, nem sovinszta sváb gazdasági intézmény,

amit igazol az a körülmény, hogy az intézet aradi, illetve temesvári központjánál magyar előkelőségek töltönek be vezető pozíciókat és a nagykarolyi fiók betétesinek és egyéb üzletfeleinek 80 százaléka magyar.

Rohm Miklós nyilatkozata szerint Vetzák Edenek az a fáj, hogy a Bánáti Bankegyesület nagykarolyi fiókja erős versenytársa lett a Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesületnek. A bankfiók a legméltányosabb eljárást tanúsítja üzletfeleivel szemben, míg a Vetzák Ede vezérigazgató irányítása mellett működő Takarékpénztár Egyesület magyar adósainak tartozását bekebelezte és szorgalmasan pereli is.

A nyilatkozat utal arra is, hogy Vetzák Ede intézetének mérlegében kulturális célokra semmiféle összeg nem szerepel,

bankjának üzleti magatartásában nem érvényesül emelkedettebb gondolkodás

és a bank hasznának nagy része Vetzák Ede vezérigazgató, fő-részvényes, bankügysz nyeresége.

A nagykarolyi és szatmári pénzügyre és pénzügyintézetek körében nagy érdeklődéssel várják, hogy a kiélekedett hírlapi polemianak és személyi ellentéteknek milyen fejleményei lesznek?

Conferință feroviară internațională la Sinaia

În primele zile ale lunii Iulie va avea loc la Sinaia conferința comisiunii internaționale de transporturi, care execută lucrările pregătitoare în vederea marilor congrese feroviare internaționale.

Bancă comunală la Timișoara

Gvernul și-a dat adesiunea pentru înființarea unei bănci comunale în Timișoara, care să gospodărească averea în numerar a primăriei. Nevoia acestei bănci se resimte cu atât mai mult, cu cât și acum primăria are peste 30 milioane lei imobilizați la Timișoara.

Banca se va ocupa de toate afacerile de bancă fiind sub controlul permanent al consiliului comunal și al primarului. Dealtfel consiliul comunal va delega în comitetul de direcție oamenii săi. Banca va avea un caracter mixt, primăria rezervându-și majoritatea acțiunilor.

Cum banca prin încrederea de care se va bucura prezentând și de altfel mai multe garanții de soliditate, decât băncile particulare, va face o serioasă concurență celorlalte bănci, acestea au și început o acțiune de a combate instituția proiectată. Anume voiesă să determine consiliul comunal ca să dea băncii un caracter mai mult de casierie comunală ca astfel să nu le facă lor concurență.

DIANA

sósorsos, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

NOTE

*

Monopolizarea exportului de vite distruge libertatea comerțului**Prin sindicatele oficiale de export se periclitează și interesele crescătorilor de vite**

Nouile presiuni cari se încearcă pentru monopolizarea exportului de vite prin sindicate precizate de unele oficialități, încep să neliniștească în foarte mare măsură atât pe exportatorii, cât și pe comercianții și crescători de vite, cari își văd periclitate interesele prin o astfel de restrângere a comerțului. Prin noul regim se precizează taxe pentru exportul de vite ce se face în afară de sindicatele dietate și cari evident vor fi dirijate de oameni de ai regimului, cari n-au putut să fie plasați.

Nouile sindicate de export, evident, reclamă mari spese de întreținere și aceste spese se vor acoperi din cotizațiile ce se vor încasa dela membri înscriși forțat în sindicatele ce se eriază. Dar exportatorii neînscrși în sindicate li-se pun piedeci în exercitarea meseriei lor, chiar și prin taxe de export.

Crescătorii de vite cari în majoritate covârșitoare sunt țărani, de asemenea vor avea foarte mult de suferit în urma monopolizării exportului de vite, de către așa numitele „sindicate”, pentru că în urma distrugerii comerțului liber, vor fi nevoiți să-și vândă din vite în prețurile dietate de sindicatele, cari astfel nu vor avea concurență. Sindicatele, prin cari se încearcă monopolizarea exportului de vite au stârnit proteste în întreaga țară, atât exportatorii, cât și comercianții și țărani fiind scandalizați, că se restrânge libertatea comerțului prin nouile creații, cari sunt considerate mai mult ca organizații de posturi parazitare pentru câțiva oameni hrăpăreți ai regimului, cari râvnesc să se îmbogățesc prin sacrificarea libertății comerțului, în dauna crescătorilor și exportatorilor de vite.

Astfel, în urma nemulțumirilor generale, se speră, că în scurt timp se vor evidența proteste generale mai elocvente, cari vor pretinde menținerea libertății comerțului în interesul desvoltării exportului de vite din România.

30 milióș fizeteskép-telenség a romániai textilszakmában

A bukaresti Levy & Altestesti textilnagykereskedő cég 32 millió lej aktivával s 25 millió lei passzívával fizetesképtelen lett. A cég 100%-os egyességet ajánl hitelezőinek.

Nagyobb hitelezői a következők: Cosmanos, Wien, 1 millió 045.069 lei. Lindner Samt Union, Berlin 526.139 lei, Durand & Cotton, Lyon, 1,349.400 lei, A. W. Geiger Elavil, Svajc 701.927 lei, The Anglo Eastern Bank, Manchester, 575.094 lei, Manufactura Tossi, Gusto 1,752.652 lei, Banca Commerciala, Bucuresti, 3,673.942 lei, Banca Moldova, Bucuresti, 1 millió 524.281 lei.

Exportörök, állatkereskedők és mezőgazdák tiltakoznak az állatexportörök kényszerszindikátusa ellen, amely megöli a szabadkereskedelmet

Az a hivatalos helyről megnyilvánuló pressziós törekvés, mely a romániai állatexportot monopolizálni kívánja és szindikátusba öhajítja kényszeríteni a romániai állatexportöröket, élénk reakciót és egyre szélesebb körben megnyilvánuló elégedetlenséget idézett elő a romániai állatexportörök, kereskedők és állattenyésztők körében, akik érdekeik súlyos megsértését és veszélyeztetését látják a tervezett új rendszerben, amely

az exportot csak a szindikátus tagjai részére kívánja biztosítani és így kerékkötője és elgáncsolója a szabadkereskedelem elvének

Az állatexportörök új szindikátusának megszervezése és működésének zavartalan biztosítása, valamint fentartása jelentős költségeket és tökélet igényel, amelyeket azokból a tagdíjakból fognak fedezni, amelyekkel a szindikátus tagjait fogják sújtani.

A szindikátusi törvény szerzett jogoktól, hivatalos gyakorlatától fosztja meg az állatexportöröket, kereskedőket és az állattenyésztőket

és a részükre megállapított jelentős kivíteli illeték, amely büntető jellegű szankcióval súlyos hátrányba juttatja a szindikátushoz nem esatlakozó érdekeltet a szindikátusi tagokkal szemben,

lehetetlenné teszi az állatexportot, amely pedig eddig intenzív tevékenységével lényegesen javított Románia külkereskedelmi mér-

legények hatalmas passzíváján.

De nemcsak az exportörök fognak szenvedni a szindikátus monopolisztikus működése miatt, hanem azok a mezőgazdák, falusi parasztok is, akik eddig intenzíven és hasznothozóan foglalkoztak állattenyésztéssel, mert

a szindikátus való-ággal megöli a szabadkereskedelmet, árramboló hatást idéz elő a piacon

és arra kényszeríti a mezőgazdákat és állattenyésztőket, hogy a szindikátus szinekurás vezetőinek diktatórikus módon megállapított árain váljanak meg fáradtságos munkájuk eredményétől.

Románia összes exportöröi, szakmai kereskedői és állattenyésztői való-ággal megdöbbentek a szabadkereskedelem ellen irányuló azon merénylettől, amelyet a kényszerszindikátus öhajít elkövetni és

erélyes tiltakozó akcióra készülnek a kormánytól.

A szindikátusnak csak abban az esetben volna létjogosultsága, ha nem kényszerjelleggel alapítják meg, hanem csak azt a célt szolgálják, hogy kellő szakértelemmel és felkészültséggel szervezze meg a romániai állatkereskedést és ezzel biztosítson jobb értékesítési lehetőséget a külföldi piacokon a romániai állatok részére. A tervezett szindikátusi forma azonban nem egyéb, mint merénylet a szabad kereskedelem ellen és az állatexportörök, szakmai kereskedők és állattenyésztők gazdasági és szakmai érdekei ellen dolgozó felesleges gazdasági intézmény.

Popper Ákos vezérigazgató cáfolja, hogy Pincas Iosif megszünteti érdekeltségét a nagyváradi Egyesült Banknál**Fuzios tárgyalások az Egyesült Bank és a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár között**

Nagyvárad és Biharmegye közgazdasági és pénzügyi körökben komoly formában tartja magát az a hír, hogy Pincas Iosif, a dúsgazdag bankár, aki az 5000 holdas gróf Károlyi-féle bályoki birtok tulajdonosa, megszünteti érdekeltségét a nagyváradi Egyesült Bank és Takarékpénztár Részvénytársaságnál.

Az Egyesült Bank igen tekintélyes pénzintézete a nagyváradi és biharmegyei piaconak és szakkörökben komolyan tartja magát az a vélemény, hogy

Pincas majoritásának megszüntetése a nagyváradi piacon nagyon is éreztetné hatását.

A nagyváradi Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt. régebben a milánói Banca Fuzionata Generalának volt az érdekeltsége, amely éveken át tartó harmonikus együttműködés után affiliálni akarta az intézetet,

dr. Popper Ákos vezérigazgató azonban annak idején sikeresen tudta parázni az olasz tőke majorizáló és az intézet önállóságát fenyegető törekvéseit

kénytelen megszüntetni érdekeltségét az Egyesült Banknál.

Nagyváradon és Biharmegyében élénk érdeklődéssel várják a Pincas Iosif és dr. Popper Ákos között keletkezett háré további fejleményeit, amál is inkább, mert Popper kategorikusán cáfoló nyilatkozatát adóit a sajtónak, amely nyilatkozatban többek között a következőket mondotta:

— Az a hír, hogy Pincas József kivonul az Egyesült Bankból és hogy más tőkecsoportnak engedi át majoritását, semmiféle formában nem felel meg a valóságnak. Erre vonatkozólag sem a multban, sem pedig a jelenben nem folytak köztünk semmiféle tárgyalások.

Popper Ákos vezérigazgató nyilatkozata eléggé kategorikus, határozottan cáfol, Nagyvárad és Biharmegye közgazdasági és pénzügyi körökben mégis tartja magát az a hír, hogy

Popper Ákos újólag felajánlotta az Egyesült Bank részvénymajoritását a milánói Banca Fuzionata Generalának,

amely még nem küzölte, hogy milyen feltételek mellett hajlandó az intézetnél újólag érdekeltséget vállalni.

Másik vezvő szerint fuzios tárgyalások folytak és folynak az Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt., valamint a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Rt. között is és dr. Popper Ákos, valamint dr. Demetrovits Elek vezérigazgató már meg is állapodtak volna a két intézet egyesítésének módozataira vonatkozólag.

A kulisszatitkot is ismerők arról is tudni vélnek, hogy

dr. Popper Ákos a budapesti Angol-Magyar Bankkal keres kapcsolatot

és azt szeretné, hogy a nagyváradi és a esemoviei Anglo International Bank fiókjai, amelyek ma már az Angol-Magyar Bank érdekeltségei, az Egyesült Bankba olvadjanak be és

az Angol-Magyar Bank vegye át a Pincas tulajdonában levő részvénymajoritást.

Ez a kombináció nem látszik valószínűnek, mert az Angol-Magyar Bank a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt., valamint a kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár szervezetein keresztül már széles körben kiépítette romániai hálózatát.

A nagyváradi banktranzakcióval látszik összefüggésben lenni, hogy Réder Ferenc, a Marosvásárhelyi Lezámitolóbank Rt. vezérigazgatója a napokban Brassóban tárgyalásokat folytatott Áron igazgatóval, az Angol-Magyar Bank budapesti képviselőjével és Heller Lászlóval, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. vezérigazgatójával.

Négymilliárd lejes külföldi kölcsönről tárgyal a CFR

A CFR pályafenntartási igazgató-sága értekezletet tartott, amelyen tárgyalás alá vették annak a százmillió német márkás, telát több, mint négy milliárd lejes külföldi kölcsönmek kérdését is, amely kölcsönből Chitila, Ploesti és Piski vasuti állomásait és műhelyeit bővitenék ki, illetve szerelnék fel.

A pályafenntartási igazgatóság részletes tervet dolgoz ki a szükséges munkálatokra és a maga részéről a külföldi kölcsön igénybevételét ajánlja a CFR vezérigazgatójának.

nem egyezik bele az intézet székelyének áthelyezésébe.

Pincas tudomásul vette a tiltakozást, de közölte dr. Popper Ákos vezérigazgatóval, hogy ezek után

A H É T

*

Kohn Áron Kolozsváron, a Str. Decebal 76. szám alatt *Mercur* cégelnevezéssel bor, rum és likőr nagykereskedést nyitott.

*

Dr. Niemann Lajos, *Moldovan* Antal és Niemann Theodor kolozsvári építészeti cégből újabb cégtárs kilépett.

*

Eichner Andor Calea Reg. Ferdinand 21. szám alatt technikai cikkek és gépi berendezések ügynökségére iparrendélyt nyert.

*

Virgil Simonetti Str. Cogălniceanu 23. szám alatt borlerakatot állított fel.

*

Török József kolozsvári kályhás Tordán fiókot nyitott.

Parchetele Kocsis din Braşov sunt escelente.

Az új kormány

Hosszas tanácskozások után megalkult az új kormány a következő összetételben:

Miniszterelnök: Maniu Gyula.
Belügy: Vaida Sándor.
Külgügy: Mironescu.
Pénzügy: Popovici Mihály.
Igazságügy: Junian.
Közoktatásügy: Costachescu.
Közlekedésügy: Manoilescu.
Hadügy: Condescu.
Földművelésügy: Mihalache.
Ipar- és kereskedelemügy: Mađgearu.

Pan Halipa tárcanélküli miniszter lett.

Allamtitkárok lettek:
Gafencu miniszterelnökségi.
Pop Ghița kultusz- és közoktatásügyi.

Hațeganu Emil igazságügyi.
Chrisan közlekedésügyi.
Moldovan munka- és egészségügyi.
Potarea földművelésügyi.
Bogos és Anghelescu belügyi.

Az új kormány feladata elsősorban az ország gazdasági és pénzügyi problémáinak megoldása.

Meghosszabbítják a nemzetközi nyersacélkartelt

Párisból jelentik: A nemzetközi acélkartelt ideiglenesen ez év december 31-ig meghosszabbították azzal a feltétellel, hogy a nemzetközi elárúsító szövetkezeteket július 31-ig be-szervezik.

Ha ez nem történne meg, akkor a meghosszabbítás is hatályon kívül marad.

Az európai vagonkartel tárgyalásai

Az európai vagonkartel leköltésére irányuló tárgyalások június végén folytatódhatnak.

Tekintettel azon körülményre, hogy egyes országok részéről bizonyos nehézségek merültek fel, a tárgyalások végleges sorsa kissé bizonytalanná vált.

Coordonarea regimurilor de concordate din Europa

Congresul internațional al creditorilor, care a avut loc în Viena, a adus importante hotărâri pentru apărarea creditului.

În centrul dezbaterilor congresului a stat problema punerii în concordanță a diferitelor legi de concordat preventiv din toate țările Europei. Cu această problemă s'au ocupat d-ii dr. Egon Weiss, profesor universitar din Praga și dr. M. Harnik, directorul Asociației Creditorilor din Viena.

D-ii dr. Weiss și Harnik au propus congresului o rezoluțiune în sensul că se impun tratate speciale între statele Europei în ceea ce privește:

- a) condițiunile de concordat;
- b) competența internațională pentru acordarea concordatului;
- c) urmările introducerii cererii de concordat și
- d) urmările unui concordat îndeplinit.

Hutindustrie Gesellschaft céggel koncentrációs szervezetet létesítenek a romániai kalap- és tompgyárak

Temesvári tudósítónk jelenti: A romániai kalap- és tompgyárak hatalmas fuziós tranzakcióról tárgyalnak és *Hutindustrie Gesellschaft* címen koncentrációs szervezetet öhajtanak létesíteni. Az előkészítő tanácskozásokon 20 romániai kalapgyár képviseltette magát.

A kalap- és tompgyárosok június 29-én Temesváron nagygyűlést tartanak ebben a kérdésben és valószínűleg létrejön a megállapodás. A tárgyalásokban eddig a *Vermes*-féle temesvári kalapgyár nem vett részt.

Bankárkézben a kolozsvári Magyar Színház (?)

A kolozsvári *Magyar Színház* anyagi nehézségeivel kapcsolatban egyik kolozsvári bankigazgató bérleti szerződést akart kötni a színpártoló bizottsággal, melynek tudvalevőleg dr. *Janovics* Jenő a színházat felajánlotta.

A szerződés szerint *Janovics* mint művezető igazgató marad meg a színház élén, melynek

anyagi és adminisztratív ügyeit teljes puvoirral az érdekelt bankigazgató intézné. A színházat átvevő érdekeltég egyelőre 4 millió lej tőkét bocsátott volna a színház reorganizálásának céljaira, a tárgyalások azonban dr. *Janovics* Jenő makacssága miatt egyelőre meghiusultak.

Juniusban megkezdzi működését a román-magyar kamara

A román kormány a gazdasági közeledés szempontjából nagy fontosságot tulajdonít a kamara működésének

Budapestről jelentik: A magyar-román kamara megalakulása rövid idő alatt megtörténik. Az elnöki tisztet dr. Grätz Gusztáv ny. külügyminiszter már elvállalta, míg társelnök valószínűleg dr. Chorin Ferenc lesz.

A román kormány oly nagy fontosságot tulajdonít a gazdasági közeledés szempontjából a kamara alapításának, hogy Grigorcea román kir. kö-

vet Walko külügyminisztert hivatalosan felkérte a kamara ügyének támogatására, ki ezt a barátságos lépést a legnagyobb örömmel fogadta.

Dr. Lázár Nándor ügyvéd, a román érdekeltégekkel a legintenzívebb tárgyalásokban áll, mindenütt nagy megértéssel találkozik és így remélhető, hogy a nagy közgazdasági fontosságú gal bíró kamara még ezen hónapban megalakulhat.

Vizsgálatot rendeltek el a Fejér Gábor vezérigazgató, ellen aki távozik Soc. Bancara Române aradi intézetétől

Botrányba fulladt az Erdélyi Hitelbank fuziója

A *Societatea Bancară Română* bukaresti pénzügyintézet a tél folyamán magábaolvasztotta Arad legrégebb és legelőkelőbb pénzügyintézetét, az *Erdélyi Hitelbankot*.

Fejér Gábor, az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatója, a fuzió után az aradi fiókinézet vezetője maradt, most azon-

ban megvált az intézettől.

Fejér Gábor jelenleg Bécsben tartózkodik, ahol egy kereskedelmi és pénzügyi vállalattal tárgyal a vállalat vezetőségének átvételéről.

A *Societatea Bancară Română* aradi fiókinézetének vezetésére Aradra érkezett már a *Dresdner Bank* berlini főinté-

zetétől Zöpfel igazgató.

Fejér Gábor ellen egyébként vizsgálatot rendeltek el, mert a fuzióval kapcsolatban állítólag megtévesztő adatokat bocsátott a német tőke reprezentánsainak rendelkezésére.

Az *Erdélyi Hitelbank* kijátszott részvényesei is nagy érdeklődéssel várják a vizsgálat fejleményeit és megállapításait.

A brassói Kamaryt & Meder cég lett Buckau-Wolf Dieselmotorok erdélyi vezérképviselője

A világhírnévnek örvendő *Buckau-Wolf* magdeburgi gépgyár az idei lipcsei mintavásáron feltűnést keltett legújabb szerkezetű kompressziómentes kétütemű Diesel-motorjaival. Ezen motorok kizárólag egyhengeres álló kivitelben készülnek 10—70 PS nagyságban.

A kétütemű Diesel-motorok előnyei a négyütemű motorokkal szemben annyira közismertek, hogy ma modern üzemek kizárólag csak kétütemű motorokat alkalmaznak, melyeknek nemcsak a beszerzési ára lényegesen kedvezőbb, hanem konstruktív előnyeik is gazdaságosabb üzemeltetést biztosítanak.

Értesülésünk szerint Erdély és Bánát területére a *Kamaryt & Meder* cégnek sikerült a vezérképviselőt a *Buckau-Wolf* Diesel-motorokra megszereznie, mely cég akár brassói központja, akár temesvári fiókja útján az érdeklődőknek szívesen szolgál díjmentes felvilágosításokkal és ajánlatokkal.

A lengyel jegybank leszállította a kamatlábat

Varsóból jelentik: A lengyel jegybank a leszámítolási kamatlábat június 13-tól kezdve 7 százalékról 6 és fél százalékra és a nyílt hitelek kamatlábat 7 és fél százalékra szállította le.

Az Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt. lebélyegzi és felemeli részvény-tőkáját

Az *Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt.* június 30-án tartja meg rendes évi közgyűlését. A közgyűlés fog határozni — többek között — a részvénytőke lebélyegzése és újból való felemelésére kérdésében

A Jung-kölcsönt Amerikában tuljegygezték

Párisból jelentik: A kibocsátási konzorciumhoz érkezett jelentés szerint a Jung-kölcsön Amerikára eső részét tuljegygezték.

Olvassa a

Lemnul-t

A nemzetközi pénzpiac helyzete

A magyar Nemzeti Bank, mint ismeretes, az elmúlt héten 6 százalékról 5 és fél százalékra mérsékelte a hivatalos kamatot, mely bankkamatláb mérséklést a nemzetközi pénzpiac általános helyzete érlelte meg. Az ultimo ellátás mindenütt simán bonyolódott le, bár Berlinben kisebb mértékű átmeneti szilárdulás volt észlelhető, azonban csak a napipénznél. A napipénz 5 és fél százalék és 7 százalék között mozog, míg a magánkamatláb $3\frac{3}{4}\%$. Franciaországban a napipénz 1 és fél százalék, míg a magánkamatláb $2\frac{1}{4}\%$ s Londonban a magánkamatláb $2\frac{1}{8}\%$, míg háromhónapos váltóhitelek $2\frac{3}{16}\%$ százalék mellett bonyolították le s a papirpénz $1\frac{1}{4}\%$. — Rövid lejáratú kölcsönök nagy tételekben olcsó kamatozás mellett bocsátanak a magyar bankok rendelkezésére, még pedig dollár alapon $3\frac{3}{4}\%$ — 4% és font alapon $3\frac{3}{8}\%$ — $3\frac{5}{8}\%$ mellett azonban nem igen veszik ezeket igénybe. Ujabbán Hollandia jelentkezett Magyarországon mint kölcsönnyújtó. Sajnos, hosszulejratú kölcsön még mindig nem áll a magyar piac rendelkezésére, már pedig a gazdasági élet javulása csak a hosszulejratú kölcsönnek megfelelő mértékben való rendelkezésre állásától várható.

A budapesti bankintézetek elhatározták, hogy a hivatalos bankkamatláb mérséklés következtében beállott új helyzet folyományaképpen a háromhónapra lekötött betétek kamatát fél százalékkal, míg a szabadbetétek kamatát $1\frac{1}{8}\%$ kal csökkentik.

A betétkamatnak ez a leszálítása a bankok részéről veszedelmes gazdaságpolitika, mert egyrészt nem áll arányban a hitelkérőknek felszámított százalékarányával, másrészt pedig a magánüzsora üzletet erősen elősegíti.

A magyar közgazdasági élet szomorú jelenségei között már ugyanis nagy bizalmatlanság mutatkozik a pénzintézetekkel szemben, mert igen sok betevő vesztette el betétjét egyes pénzintézetek összeomlása alkalmával; s ez a tény, karöltve a leszállított betéti kamatlábal, a magyar tőke kiáramlásának hatékony pszichikai tényezője. Különösen indokolatlan a lekötött tőkéknél a nagyobb leszállítás, mert ezek éppen a stabil tőkeképződés legerősebb pillérei és bizonyos fokig a lekötöttségnél fogva takarékosági tényező.

Exportul St. Unite a scăzut

Statistica departamentului comerțului publicată arată că exportul produselor Statelor Unite s'a micșorat cu 100 milioane dolari în cursul lunii Aprilie, față de exportul din Aprilie 1929.

Raportul oficial exprimă o oarecare îngrijorare față de această situație.

Finanțele României după război

D. Dimitrie Gheorghiu, administrator la Banca Națională a publicat o foarte documentată lucrare, sub acest titlu, tratând situațiunea noastră financiară dela 1909—1930.

Lucrarea prezintă o deosebită importanță, din puct de vedere al politiceinoastre financiare și din puct de vedere documentar. Autorul, studiind cauzele crizei noastre economice, le grupează în două categorii: cauze de ordin intern și cauze de ordin extern.

Intre cauzele de ordin intern, se enumără: neadaptarea încă a circulațiunei monetare în urma stabilizării leului, la situațiunea generală economică. Cheltuielile exagerate, lipsa de economie în cheltuiala banului public. Lipsa creditelor, dobânzile prea ridicate, recolta rea a anului 1928 și bilanțul defavorabil a comerțului în acel an. Impozitele prea urcate, neîncrederea în puterile noastre, lipsa de siguranță a plasamentului capitalurilor.

Cauzele de ordin extern sunt două mai importante și de un interes capital pentru economia noastră națională: împiedecarea raportului produselor noastre agricole, animale și produse animale, reaua circulație a creditelor.

De comun acord cu punctul de vedere al autorului, am susținut totdeauna și noi că

principala cauză a crizei noastre financiare se datorește scăderea exportului nostru agricol,

și că singura salvare pentru moment ar fi o reorganizare, stimulare și intensificare a acestui export, care în 2—3 ani ne poate salva din această gravă criză financiară.

Nu am avut o politică economică internațională bine organizată și bogată pe un principiu de continuitate și am fost surprinși — ca totdeauna — nepregătiți, actualmente fiind și liși într'un timp material redus, să ne fixăm această politică față de toate țările europene cu cari avem relațiuni comerciale mai strâns.

Politică de protecționism agrar exagerat, al țărilor industriale, ca Germania, Cehoslovacia, Austria, Italia, — cari erau principalele deșeuiri

pentru cerealele noastre — a provocat mari neajunsuri țărilor agricole exportative din Sud-Estul Europei, în frunte cu România. Aceste țări industriale, au ridicat taxele lor de export asupra acestor produse în așa proporție exagerată, încât

au făcut aproape imposibil exportul cerealelor, animalelor și produselor animale.

sau și dacă se exportă ceva, se obțin prețuri atât de reduse, încât producțiunea devine nerentabilă. Dar și țările industriale au greutăți tot atât demari după urma acestei politici. Unele de ordin intern, împiedecarea importului provocând scumpirea traiului, altele de ordin economic mondial,

protecționismul exagerat ducând la stânjenirea comerțului

intre popoare. Deci schimbul internațional va fi imprudent în dezvoltarea sa și economia multor țări, va avea de suferit.

Autorul studiază apoi efectele de natură economică, cari s'ar putea obține, de pe urma statelor unite ale Europei — sau blocurilor țărilor agricole, precum și problema armistițiului vamal.

Toate aceste soluțiuni tind să înălțare greutățile din ora prezentă, când

țările nu mai găsesc deșeuiri pentru produsele lor.

Până la găsirea unei soluțiuni definitive și de mai lungă durată, deslegarea problemei actuale, este ca statele să renunțe la un protecționism exagerat, pentru că,

cu un protecționism moderat statele își vor putea apăra ramurile viabile de producție națională și nu se va împiedeca nici importul și circulația banurilor. Acesta este politica moderată pe care a dus-o România.

Chestiunea fiind prea importantă, o vom trata-o și eu altă ocazie. Am relevat acest capitol din lucrarea dlui D. Gheorghiu, fiind o problemă tratată de noi atât de larg, și părăsire d-sale unindu-se — în acest capitol — cu cele ale noastre.

Olaszország pamutban és cernában 100 milliót hitelez évente Romániának

Junius 15-től egyetlen olasz cernagyáros sem nyújt hitelt romániai kereskedőnek — A romániai olasz cernaképviseletnek nem adnak árut hitelbe

A romániai kényszeregyezségi törvény súlyos veszteséget okozott az olasz iparnak

A romániai kényszeregyezségi törvény életbeléptetése óta olasz kereskedelmi körökben nagy izgalom és nyugtalanság uralkodik. Az olasz exportörök szervezete, az iparosok szövetsége, valamint a kereskedelmi és iparkamarák szorososan foglalkoznak a romániai export kérdésével. Mind a három testület egyöntetűen arra a megállapításra jutott, hogy a visszálított kényszeregyezségi törvény rengeteg kárt, veszteséget okozott az olasz iparnak és kereskedelemnek.

Néhány nappal ezelőtt a milánói nagyiparosok és exportörök nagygyűlést tartot-

tak, amelyen különösen a pamut- és cernagyárosok részéről hangzottak el heves kifakadások a romániai piac bizonytalansága miatt. Megállapítást nyert, hogy

Olaszország pamutban és cernában 100 millió lej értékű árut hitelez évente Romániának

és ez az összeg a romániai piac ingadozása miatt, egyáltalában nem biztosított. A kényszeregyezés visszaállításával kapcsolatosan különösen azt sérelmezték, hogy a törvény még csak azt sem rendeli el, hogy a kiegyezett kereskedő megfelelő biztonságot nyújtó ellenőrzés

alá kerüljön, ami garantálhatná, hogy az egyezséget becsületesen viszik keresztül.

A milánói nagyiparosok és exportörök gyűlésén megbeszélés tárgya volt,

hogyan lehetne az olasz érdekeket hathatósan megvédeni a romániai piacon?

Arra a megállapításra jutottak, hogy

junius 15-től kezdődően egyetlen olasz cernagyáros sem nyújt hitelt romániai kereskedőknek.

Eladásokat is csak úgy eszközölnék, ha a vevő megfelelő garanciát nyújt arra, hogy az áru átvételekor annak ellenértékét nyomban kifizeti

A gyűlés elhatározta, hogy

a Romániában élő olasz cernaképviseletnek is hiteltre árut többé nem adhatnak ki.

Romániai kereskedelmi körökben élénken kommentálják az olasz gyárosoknak és exportöröknek ezt a határozatát. Általában az a vélemény alakult ki, hogy a piac védelme érdekében a kormánynak ismét hatályon kívül kellene helyezni a kényszeregyezségi törvényt, vagy pedig olyan törvénytervezetet kellene készíteni, amely teljes biztonságot nyújt a külföldnek arra, hogy az egyezkedő kereskedő csakugyan betartja a vállalt kötelezettségeket.

Uj fiókot létesített a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

A kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Szilágycsehen fiókot állított fel, amely meg is kezdte működését.

Ujabb fizetésképtelenség Nagyszebenben

Neumann Hermann (Sibiu) 1,136.290 lej aktívával és 1 millió 332.920 lej passzívával kényszeregyezséget kért. Felajánl 3 év alatt fizetendő 50 százalékos kvótát.

Adunarea generală ordinară a societății „Petrol Block”

Miercuri, 11 Iunie a avut loc adunarea generală ordinară a societății „Petrol Block” sub președinția dlui ing. Al. Cotteșeu.

Din raportul consiliului de administrație reiese că rafineriile societății au prelucrat în cursul anului 1929 cantitatea de 321897 tone țitei.

În ce privește ramura de foraj, societatea a săpat pe bază de contracte de foraj în participație un număr de 7 noi sonde și anume: 4 la Moreni, 1 la Gura Ociței, 1 la Runcu și 1 la Băicoi, iar producțiunea obținută a fost de 44843 tone din care cota-parte revenind societății „Petrol Block” a fost de 32900 tone.

Bilanțul se aprobă în unanimitate. Se realeg apoi consilierii și cenzorii eșii la sorți și se fixează drept dividend pe anul 1929 suma de lei 30 de acțiune.

Transportul pe C. F. R. al cărnei pentru export

Diracțiunea generală a căilor ferate a dispus ca pentru animalele vii expediate pe adresa abatorului comunal Timișoara, — cari după tăiere se exportă prin punctul de frontieră Jimbolia — se aplică, pe cale de refacție, taxele tarifului special VII.

Aceasta numai dacă cei în drept vor depune, odată cu cererea de restituire, documentele vamale sau serișorile de trăsură directe, prin care să facă proba exportului.

Az osztrák-magyar államadossági kötvények ügyében összeült konferenciát elnapolták

Az osztrák-magyar államadossági kötvények ügyében Párisban megkezdett nemzetközi értekezlet munkálatait októberig félbeszakították.

Eddig csak két kérdésben jött létre megegyezés és pedig a kötvénytulajdonosok joggyakorlásának határideje és a jövőtéli bizottság megszűnté utáni időre az érdekelt államok és a közös pénztár kapcsolatai tekintetében.

Az interparlamentaris unio közgazdasági bizottsága agrárkérdésekkel foglalkozott

Az interparlamentaris unio közgazdasági és pénzügyi bizottsága Hágában ülést tartott, amelyen agrárkérdésekkel foglalkoztak. Megkezdték a gabonaárak stabilizálásának és a nemzetközi agrárhitel megszervezésének megvitatását.

Noui materii permise la import

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că pe baza comunicării ministerului Agriculturii și Domeniilor, direcțiunea zootehnică și sanitară veterinară, s'a aprobat importul preparatului „Metiline” pentru tratamentul distomatozei (gâlbează) animalelor.

Romániában az Ericson a Siemens és Halske céggel együtt kívánja a telefonkoncessziót elnyerni

Az Ericsson kapcsolatai a Krüger-konzernnel

A anpokban tartotta meg Stockholmban közgyűlését a Telefon A. B. L. M. Ericson vállalat svéd anyaintézete. Ezen a közgyűlésen jutott kifejezésre azoknak a hatalmas tőkecsoportoknak bekapcsolódása, amelyek lehetővé teszik a vállalat hatalmas fejlődését és terjeszkedését.

Az igazgatóságban választották Rydbeck Oszkárt, a Skandinaviska Kreditaktiebolaget igazgatóját, és Stén Helmer, a Svenska Handelsbanken igazgatóját, miáltal először kerül a bankvilág két képviselője az Ericsson igazgatóságába. Sokkal nagyobb jelentőségű azonban, hogy az igazgatóság tagja lett Ahlström Walter főkonzul is, a Krüger-konzern képviselőjében, miáltal

nyilvánvalóvá lett az a kapcsolat, amely az Ericsson és a hatalmas Krüger-konzern között fennáll.

Kétségtelen, hogy az Ericssonra nézve a Krüger-konzernnel való kapcsolat igen értékes lehet

koncessziók elnyerése és különösen azok finanszírozása szempontjából.

Az alaptőkének 60.50 millió svéd koronáról 100.3 millió svéd koronára való felemelésénél és a részvényeknek a külföldi tőzsdéken való bejegyzésénél

sénél a Krüger-konzern közreműködésére számítanak. A közgyűlésen az igazgatóság jelentést tett arról, hogy a svéd gyárak megrendelése a múlt évben 13%-os emelkedést értek el az előző évvel szemben. az összes szállítások emelkedése pedig 17%. A külföldi gyáraknál ez az emelkedés 35, illetve 11%-ot tett ki. Az idei esztendőben is általános fejlődés tapasztalható. A gondosan keresztülvitt racionalizálás mellett is elkerülhetetlen lesz a svéd gyárak további bővítése, miután a hanyatló konjunktúra a vállalat tevékenysége terén eddig nem mutatkozott.

Igen jó eredményt értek el a múlt esztendőben az automata-telefonokkal. A Siemens és Halske céggel közösen vállalt munkálatok Görögországban már megkezdődtek. A telefonkoncessziót a Siemens és Halske cég kapta meg, az új telefonársaságban azonban az Ericsson is részesedik, amely a telefonmunkáknak mintegy 40%-át végzi el.

Az olasz leány-vállalat a közelmúltban vette át Bari és Otranto tartományoknak, valamint Bari és Brindisi városoknak telefonüzemét.

A jelentésben az igazgatóság nem tesz említést arról, hogy az Ericsson a Siemens és Halske céggel együtt Romániában is igyekszik a telefonkoncessziót elnyerni.

Banca Industrială și Comercială din Tașnad își completează consiliul

Institutul de credit și economii „Banca Industrială și Comercială din Tașnad” și-a convocat o adunare generală extraordinară pe 24 Iunie a. c. pentru a-și completa consiliul de administrație.

Reduceri pe C. F. R. pentru Târgul din Lipsca

Consiliul de administrație al căilor ferate, a aprobat o reducere de 50 la sută din prețul biletelor de clasa I și II la toate trenurile de călători și numai la înapoierea în țară, vizitatorilor din România ai târgului de mostre din Lipsca.

În ce privește mărfurile, urmează să li se aplice, la înapoiere, acciși reducere.

Această reducere va fi valabilă între 3 și 14 Septembrie.

A Sváb kereskedelmi Bank megkezdte a kifizetéseket

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. tisztelt betétese és hitelezői részére tudomására hozza, hogy a kényszerregezési kvóta I. és II. részletét egyenként 5 százalék, tehát összesen 10 százalék, mely részletek csak f. é. szeptember és december hónapokban esedékesek, már most f. é. június 12-től kezdve fizeti ki az intézet főpénztáránál és illetékes fiókjainknál.

Parkettkarter Jugoszláviában

A huzamosabb idő óta Zágrábban a parkettkarter létrehozása ügyében folyó tárgyalások annyira előrehaladtak stádiumban vannak, hogy a parkettkarter aláírása rövid időn belül várható.

A parkettkarterben a következő gyárak vesznek részt: a Nasic, a Slavonia, a Guttmann, a Karlstadt és a zágrábi parkettgyárak. A közös eladási iroda Zágrábban lesz.

LAPUNK OLVASÓIT

tisztelettel felkérjük hogy a 1929-es évfolyam 37. számát, ha birtokukban van, kiadójavatalunk címére beküldeni sziveskedjenek. A beküldő szivességét kellő módon mi is rekompenzáljuk. Tisztelettel

A KIADÓHIVATAL.

ROSENFELD JENŐ

gyapotosztálya

Târgu-Mures

Cluj Ierakat:

Telefon 2-16

E. BISCHITZ, Cal. Reg. Ferd. 40

Állandóan raktáron fehér és nyers szövonalak és fejtők

Eladás csak nagyban.

A National Gas Engine Comp., Ashton (Anglia)

gyártmányait képező világhírű compressornélküli

National Dieselmotorok

alacsony fordulatszám és csekély üzemanyagfogyasztással fekvő és álló elrendezésben rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók az erdélyi vezérképviselőnél:

Economia Kereskedelmi és Ipari Rt.-nál, Oradea.

Ajánlatokat készséggel küldünk!

Ajánlatokat készséggel küldünk!

Vagoane speciale pentru transportul vitelor prin Ungaria

Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie având în vedere dispozițiunile luate de guvernul ungar ca, la transporturile de vite prin Ungaria, ușile vagoanelor să fie închise, a intervenit la direcțiunea generală C.F.R., în sensul de a dispune luarea măsurilor necesare pentru transformarea urgentă a vagoanelor după tipul celor întrebuințate în Jugoslavia pentru transportul vitelor. Aceasta în scopul de a înlătura pagubele mari ce s'ar aduce transporturilor din cauza aerisirei incomplete a vagoanelor.

Această transformare a vagoanelor C.F.R., pentru transportarea animalelor este cu atât mai necesară, cu cât guvernul ungar abia a permis, în urma cererii Uniunii generale a comercianților de vite din Viena, și numai în mod provizoriu, aerisirea vagoanelor, prin deschiderea parțială după anumite norme, a unei uși a vagonului.

A világ bortermése az 1929 évben

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint a múlt esztendőben a főbb bortermelő államok terméseredménye a következő volt:

Franciaország	62,901.443
Olaszország	41,164.900
Spanyolország	23,544.180
Portugália	6,599.883
Görögország	1,937.487
Románia	5,082.310
Magyarország	2,200.190
Jugoszlávia (1928. évi)	4,318.437
Németország	2,019.000
Malta (1928. évi)	51.069
Bulgária	2,380.800
Ausztria	473.000
Svájc (1928. évi)	660.000
Csehszlovákia	285.964
Luxemburg	105.300
Cyprus (1928)	241.038
Palesztina (1928)	29.529
Alger	12,832.430
Tunis	1,078.752
Marokkó (1928)	120.000
Argentina	8,260.000
Chile (1928)	3,471.460
Brazília	762.640
Uruguay	396.423
Délaf. Unió	656.800
Ausztrália (1928)	786.570

Aplicarea tarifelor de transport la CFR

Direcțiunea generală a căilor ferate a decis ca pentru simplificarea lucrărilor administrației la calcularea și cartarea taxelor la predare, să se aplice, în locul sumelor încasate, o ștampilă, atât pe scrisorile de trăsură cât și pe foile de expediție, la coloanele destinate taxelor de transport.

Pentru aplicarea exactă a tarifelor de transport rămâne responsabilă stația de predare.

Recararea nu va fi admisă stațiunii de predare decât pentru speșele ce se vor ivi în turul transportului, și cari au fost plătite efectiv de C.F.R. — atunci când se aplică tariful excepțional XI.

Noui Camere Arbitrale pe lângă Camerele de Comerț

Un proiect de lege din inițiativa parlamentară

La Senat s' adepus din inițiativa parlamentară, un proiect de lege pentru înființarea și organizarea de camere arbitrale pe lângă camerele de comerț și industrie din țară.

Proiectul prevede că pe lângă fiecare cameră de comerț și de industrie se înființează o cameră arbitrală, având de scop să judece neînțelegerile, de natură comercială, ivite între comercianți, între industriași, sau între aceștia și cei de al treilea, afară de înțelegerile isvorite din operațiuni de bursă.

Camera arbitrală va fi competentă a judeca dacă părțile vor fi convenit în scris a se supune acestei jurisdicțiuni.

Camera arbitrală va putea fi împărțită în mai multe secțiuni speciale, după natura afacerilor.

Secțiunile și competența lor se vor stabili de către consiliul de administrație al camerei de comerț și de industrie respectivă.

Camera arbitrală judecă conform legilor și uzurilor comerciale.

Părțile pot conveni încă ca arbitri să judece numai după cugetul și chibzuința lor.

Alegerea arbitrilor

Pentru îndeplinirea scopului ei, fiecare cameră arbitrală va avea un colegiu de arbitri, ce vor fi aleși, cu

consimțământul lor scris, dintre persoanele de specialitate, cunoscute prin renumele, onorabilitatea și cunoștințele lor tehnice.

Ei trebuie să se bucure de drepturile civile și politice.

Hotărârile camerelor arbitrale vor fi definitive și executorii.

și executarea se vor ordona de către Investit cu formula executorie este președintele camerei de comerț și de industrie în virtutea unei încheieri a camerei arbitrale.

Scopul proiectului de lege

Prin înființarea și organizarea, pe cale de lege, a camerelor arbitrale pe lângă camerele de comerț și de industrie, se urmărește ideea de a generaliza și desvolta, la noi în țară, arbitrajul în materie comercială. Aceasta cu scopul: mai întâi, de a pune la îndemâna comercianților, din cuprinsul întregului teritoriu național, un mijloc practic și expeditiv pentru soluționarea conflictelor din afaceri dintre dânșii, fie prin conciliațiune, fie prin judecată; apoi, de a contribui cu o nouă măsură, mai eficace, la deblocarea instanțelor judiciare ordinare, azi supra încărcate de procese; în sfârșit, de a lărgi câmpul de activitate al camerelor de comerț și de industrie.

Az Opel autógyár megszűnteti aradi vezérképviseletét

Kálmán A. műszaki iroda a Studebaker és President kocsik vezérképviseletét veszi át

Arad volt az egyetlen város a esztolt területeken, ahol egész Romániára szóló vezérképviselete volt a németországi Opel autógyárnak. A vezérképviseletet a Kálmán A. műszaki iroda látta el, amely azonban nem tudott megbirkózni az amerikai autógyárak versenyével és ezért lik-

vidálni kénytelen az Opel-kocsik vezérképviseletét.

A Kálmán A. műszaki iroda az amerikai Erskine Studebaker és President kocsik vezérképviseletét szerzte meg, a raktáron lévő Opel-kocsikat pedig beszerzési áron alul is elárúsítja.

Desființarea taxelor de export pentru cereale

Din inițivă parlamentară s'a adepus un proiect de lege cu referire la desfășurarea taxelor de export asupra a nouă produse agricole și opt categorii de animale.

Expunerea motivelor cari au provocat inițiativa acestui proiect de lege, o găsim foarte interesantă deși este necesar a fi discutată în anumite puncte.

În anul curent și al doilea semestru al anului trecut,

prețul cerealelor scăzând catastrofal,

taxele de export în vigoare au crescut până la 7—15% din valoarea brută a producțiunii.

Adăogând la aceste taxe de export și celelalte taxe aplicate de Stat: taxa de timbru și cifra de afaceri, rezultă că plugarul plătește — în afară de impozitele directe — 15—25% din valoarea producțiunii brute, sub formă de taxe.

Inițiatorii proiectului de lege, susțin apoi, că, și cerealele vândute pentru consumul in-

tern sunt indirect lovite de aceste taxe, întrucât prețul intern este dictat de prețul de export, din porturile noastre

În anul 1927 la prețul de 72.000 lei vagonul de grâu, taxa de export era de 2800 lei, iar în 1930 când prețul era de 50.000 lei, aceleași taxe de export erau în vigoare, deci o creștere în proporție 5,6%.

Același fenomen îl observăm și la porumb; în 1927 prețul era 42.000 lei, iar în 1930 prețul era de 31.000 de lei, la o aceeași taxă de export de 28 mii lei (un spor de 9%).

La orz și ovăz, după calcule analoge ajungem la sporuri de 11,2% și 122, procente.

Procentul, reprezentat de taxele de export față de prețul încasat de cumpărător, reprezintă 7—15 la sută. Și trebuie notat că prețurile au scăzut în 1930, față de 1927—1928 cu 60% la orz și ovăz, cu 50 procente, la porumb și cu 30 la sută la grâu.

De altfel politica statului sub

celelalte guvernări dela 1920 și până la 1928

a fost aceea a taxelor exagerate la export,

cari au mers până la 45.000 lei vagonul de porumb și numai dela 1925 încoace au fost reduse la 2.200 lei pro vagonul de cereale.

Producția agricolă este aceea care a dat 1/3 din valuta forte (cereale).

Pe când însă agricultorii au suport

taxe de export cari au mers până la 40 la sută

din valoarea totală a produselor, industria a fost și este încurajată cu un tarif vamal, mergând până la 100 la sută ad-valorem, iar viticultura și pomicultura sânt încurajate cu o taxă asupra alcoolului agricol, concurentul vinului și al țuiceii, care ridică pretul acestor două băuturi, față de cel al liberei concurențe, cu circa 500 la sută.

Mai departe expunerea de motive arată că tot producătorul agricol susține tot greul.

Încă din anul 1927 economiștii și guvernul au fost de comun acord, asupra desființării taxelor de export. Nu s'a putut însă realiza acest lucru, din cauză că bugetul statului, nu se putea lipsi de venitul acestor taxe.

Or, aceste taxe—declară susținătorii proiectului — reprezintă în bugetul Statului 37 miliarde lei, 2,5 la sută din totalul bugetului, deci statul s'ar putea lipsi ușor de acest venit atât de redus.

Reducând taxele de export, cele 7 luni viitoare ale anului curent, numai la cele mai principale cereale și animale, credem că pierderea pentru buget nu va fi mai mare de 300 milioane lei. Ea va putea fi compensată în parte, prin faptul că celelalte taxe: cifra de afaceri, taxa de timbru, cifra de cheiaj, taxe C. F. R. etc., etc. vor fi mai productive mulțumită vânzărilor mai importante care se vor face la export.

Acestea sunt principiile generale pe cari se bazează propunerea desființării taxelor de export, chestiune, care trebuie însă atent discutată, evident punând întresul producției agricole, mai presus de interesul fiscal atât de redus de altfel.

Inventarierea materialelor C. F. R.

Direcțiunea CFR. a început lucrările pentru inventarierea generală detaliată a tuturor materialelor de cale de conșum, scule și obiecte de inventar, aflătoare în magazii, ateliere depouri, stațiuni, cantioane etc. — sau depozitate deaiungul căii, pe întregă rețea cfr.

Această operațiune va fi complet terminată pe data de 30 Iunie a. e.

Aplicarea legii timbrului

Comisiunea Centrală a timbrului a fixat următoarele norme privitoare la aplicarea legii timbrului.

Contractul prin care se închiriaza un lucru oarecare pe un termen fix obligatoriu la expirarea căruia se acordă uinea din părțile contractante facultatea de prelungire pentru un nou termen, cuprinde în el, pe de o parte, un contract de închiriere pentru primul termen obligatoriu fixat, iar pe de altă parte, o simplă obligațiune din partea aceluia care la manifestarea voinței celeilalte părți va trebui să suporte prelungirea contractului, obligațiune care numai după această manifestare se transformă la rândul ei în contract de închiriere.

Un asemenea contract prin urmare va fi supus dela început la impozitul proporțional prevăzut de legea timbrului pentru contractul de închiriere perfect la data contractării și la același impozit pentru a doilea contract numai după pertractarea lui, adică, după cum s'a arătat atunci când partea căreia i s'a rezervat facultatea de prelungire a uzat de această facultate.

Citiți „Lemnul“**20 milioane lejre emeli alaptőkését a Franco-Româna Általános Biztosító Rt.**

A Magyar Francia és a „Münchener“ részvételével a Franco-Româna kiterjeszti működését

A „Franco-Romana“ Általános Biztosító Részvénytársaság, Bukarest, igazgatótanácsa május 30-iki gyűlésen hozott határozata szerint f. évi június 22-re rendkívüli közgyűlést hívott össze.

A közgyűlés összehívásának főcélja az alapszabályok 5.,

a jelenlegi 9,000.000 lejres alaptőke 20,000.000 lejre leendő emelésére

vonatkozó paragrafusának ilyen értelemben való módosítása.

Az első kibocsátás, az alaptőkét 15,000.000 lejre emeli és ezt már a jelenlegi részvényesek le is jegyezték.

Az új részvénykibocsátásban jelentékeny arányban részt vesznek a budapesti „Magyar-Francia“ Biztosító Rt. és a müncheni „Münchener Rückversicherungs Aktiengesellschaft, mely Európának legnagyobb és legerősebb viszontbiztosítási intézete.

A direkt részesedésen kívül a „Münchener“ még a „Franco Romana“ külföldön elhelyezni szokott viszontbiztosításából

is átvett hetven százalékos részt.

A „Franco-Romana“ így intenzívebbé teszi erdélyi üzleti tevékenységét és szervezetét az ókirályságban is erőteljesebben kiterjeszti, mely működésére

2,000.000 lejres külön alapot létesített, ugyancsak a viszontbiztosítók aláírásával.

Az alaptőke emelése a „Münchener“-nek úgy az új kibocsátásában való részvétele, mint az idegen jelentékeny viszontbiztosítási kvóta átvétele a „Franco-Romana“ üzleti erejét s a biztosított felekkel szemben a biztosítások minden irányu garanciáját is rendkívüli módon emelik.

Antrepozite de cereale în Ardeal

Camera de Agricultură din Cluj, plănuiește înființarea unui antrepozit de cereale la Cluj, pentru înlesnirea valorizării produselor agricole. In

scopul de mai sus, lângă gara Cluj, magaziile din proprietatea Camerei, vor fi amenajate în antrepozite. Cerealele depuse aici, vor fi standardizate, făcând posibilă o valorizare mai rentabilă a cerealelor. In afară de aceasta, camera de comerț va primi cereale în comision în contul acestora, respective va da împrumuturi asupra cerealelor depozitate în proporția valorii lor.

Pentru realizarea planului de mai sus, Camera de agricultură din Cluj, ar pune la dispoziția Camerei capitalurile necesare.

Tratatavele în acest sens sunt foarte avansate și proiectul va fi înaintat și Camerei de industrie și comerț din Cluj spre avizare.

Tratatavele în acest sens sunt foarte avansate și proiectul va fi înaintat și Camerei de Industrie și Comerț din Cluj spre avizare.

Un congres al asociațiilor comerciale din Ardeal și Banat

Asociația comercianților din Banat a primit o invitație la congresul tuturor asociațiilor similare din Ardeal și Banat, care va avea loc la data de 29 Iunie la Deva. La congres vor fi invitați și miniștrii de finanțe și comerț, pentru a lua cunoștință de doleanțele micilor negustori.

Industria de Fier S. A. din Arad — Aradi Vasipar Rt. Arad**Meghívó**

Az **Aradi Vasipar Rt. Arad**, 1930 június 24-én d. u. 4 órkor a gyári iroda helyiségeiben Arad, Str. M. Coghălniceanu 45—47 megtartandó

XXII. évi rendes közgyűlésére.**TÁRGYSOROZAT:**

1. Két részvényes kijelölése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg és zárszámadások bemutatása, határozat a felmentvények tárgyában.
3. Az igazgatóság választás után való kiegészítése.
4. Két felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
5. A 36. paragrafus módosítása.

6. Esetleges indítványok.
- Azon részvényes urak, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kéretnek, hogy részvényeiket a folyószelvényekkel együtt legkésőbb f. évi június 21-ig a gyári pénztárunknál letétbe helyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal alapszabályzatunk 12. paragrafusa értelmében a szavazati jog elismertessék.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Contul de bilanț — Mérleg számla

Contul de imobile și teren — Ingatlan és telekszámla	522.740		Capital social — Részvénytőke		
Contul de mașini unelte și instalațiune — Gép, szerszám és felszerelések számla	782.340		Aktioni — Törzsrészvények	62.500	
Contul hártilor de valoare — Értékpapír-számla	10.000		Aktioni de prioritate — Elsőbbségi részvénytőke	37.500	100.000
Contul debitori — Adósok számla	4.121.612		Dividende neridicate — Osztalék-számla	13.330	13.330
Contul de mobile al birourilor — Irodai berendezés számla	18.616		Fondul de scadere valoarei a mașinelor — Gép, szerszám és felszerelés értékesítésének tartalékalapja	268.239	
Contul de marfă — Áruszámla	822.295		Fondul de rezervă al terenului și al mobilelor — Ingatlan és telek értékesítésének tartalékalapja	54.000	
Contul de material — Anyagszámla	387.566		Fondul de rezervă al debitori dubioase — Kétes követelések tartalékalapja	200.000	
Contul casei — Pénztárszámla	46.562	6.711.734	Fondul general de rezervă — Általános tartalékalap-számla	135.616	657.855
			Contul de creditori — Hitelezők számla	5.625.568	5.625.568
			Contul de accepte — Elfogadvány számla	195.497	195.497
			Transportul profitului din anul trecut — Mult évi nyereségáthozat	14.604	14.604
			Profitul anulului curent — Ez évi tiszta nyereség	104.880	104.880
		6.711.734			6.711.734

Arad, la 31 Decembrie 1929.

Consiliul de administrație:

mp. Gedeon Ioan

mp. Burza Cornel

mp. Pöhm Ioan

mp. Pacurariu Brutus

mp. Zima Tiberius

Prezentul cont de bilanț l'am examinat și fiind conform cu registre principale și secundare l'am aflat corect și în ordin. Jelen mérlegszámát megvizsgáltuk a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és teljesen helyesnek és rendbenlevőnek találtuk.

Comitetul de cenzori:

mp. Schäffer Richard

mp. Gaál Iosif

mp. Óvári Gheorghe

A nemzetközi tojáspiac helyzete

A hét folyamán a nemzetközi tojáspiac elég kellemes volt, miután az importállamok érdeklődése ismét megélénkült, emiatt egyes exportállamokban az árak is emelkedtek. A hét végére kissé lanyhább volt az irányzat éppen az emelkedő árak miatt.

Hollandiában változatlan árak mellett a külföldi érdeklődés esökkent, Dániából az export Angliába kedvező, Németországba gyenge. A termés eszikken és emiatt magasabb árakat várnak. Svédországban szilárdult az irányzat. Lengyelországban kisebb külföldi érdeklődés folytán a piac vontatott. Olaszországban a magasabb árak folytán kisebb a fogyasztás és az irányzat lanyhulására hajló. Franciaországban az árak stabilak.

A főbb fogyasztópiacok közül Londonban a normál tojás ára 3 pennyvel, a teatojás ára 6 pennyvel esett, miután a kínálat túlhaladja a keresletet és a vevők tartózkodók. Bécsben eszikkenő árak mellett megessapant a fogyasztás és esupán konzerválásra alkalmas árut keresnek.

Németországban eszikken a kereslet az intenzivebb gyümölcs- és főzelékfogyasztás folytán; az ultimó is kedvezőtlenül befolyásolta az irányzatot. Konzerválási célokra azonban változatlanul élénken vásároltak a héten is, főként külföldi árut, míg a friss tojásszükséglet nagyobbreszt a belföldi piacról kerül forgalomba. Magyar és román tojásért német határon 96—98 márkát fizettek, míg bolgár és jugoszláv tojásért 100—104 márkát.

A Fonciera Általános Biztosító Rt. kolozsvári palotáját 10 millió lejért megvásárolta az erdészeti hivatal

A Fonciera Általános Biztosító Rt. Kolozsváron, Calea Regele Ferdinand 38. szám alatt levő palotáját 10 millió lejért megvásárolta az állami erdészeti hivatal.

Tratativele economice cu Germania

Guvernul român este în pose siunea ultimelor propuneri germane privitoare la încheierea unui acord economic provizoriu între România și Germania. Cum însă în prezent aceste propuneri nu pot fi examinate din cauza situației politice, Ministerul de finanțe a mai acordat un nou termen de 10 zile, adică până la 20 Iunie inclusiv, până când se va aplica Germaniei tariful nostru va mal minimal.

Italia acorda României bumbac și ață de 100 milioane anual pe credit

Dela 15 Iunie fabricile de ață din Italia nu mai creditează mărfuri comercianților din România — Consecințele legii concordatului preventiv

În serviciile economice din Italia se observă o foarte mare neliniște dela intrarea în vigoare a noiei legi de concordate preventive din România.

Atât industriașii, cât și exportatorii și comercianții din Italia, împreună cu reprezentanții diverselor organizații economice italiene, se ocupă intensiv cu noua situație, care s'a creat prin

noul regim al concordatului preventiv

în România și care le-a cauzat mari daune.

În adunarea exportatorilor, care a avut loc în Milano zilele aceste, s'a constatat, că

Italia credita anual bumbac și ață de cam 100 milioane lei,

sumă, care nu mai pare asigurată în urma noului regim de

concordat preventiv din România. În consecință, exportatorii au hotărât să nu mai acorde mărfuri pe credite comercianților din România dela 15 Iunie și

vor livra numai, dacă se garantează sigur, că mărfurile vor achitate la primire

în România.

În urma hotărârilor luate, nici reprezentanțele italiene din România nu pot să livreze mărfuri pe credit.

Hotărârile exportatorilor italieni au produs mare neliniște pe piața din România, încât

se reclamă suspendarea legii concordatului

chiar și până se va realiza modificarea necesară, ca să se poată acorda garanții suficiente străinătății.

Importul masinilor industriale

Ministerul de Finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le reamintește că mașinările destinate industriei de încălziminte, mobile, tăbăcării și textile nu sunt admise la import decât dacă la controlul vamal se constată că sunt absolut noi, neîntrebuințate.

Deoarece majoritatea ordinilor de scutire, date pentru asemenea industriei și prin care se ordonă un control al stărei mașinelor, se înapoiază fără a se face mențiunea pe ordin, dacă s'a efectuat controlul și de cine a fost făcut, Ministerul de Finanțe dispune să se facă mențiune de starea mașinilor, sub semnătura proprie și descifrabilă a celor cari au făcut acest control.

Dacă prin ordinele date se ordonă a se face controlul împreună cu inspectorul industrial respectiv, constatările se vor consemna într'un proces verbal, din care un exemplar se va atașa la declarație iar al doilea se va trimite împreună cu ordinul.

Ori de câte ori se ordonă un

control privitor la starea mașinilor, el nu poate fi executat decât de șeful vămii personal, împreună cu taxatorul operator.

Dispozițiunile de față se vor aduce la cunoștința taxatorilor.

Megnyilt a nagybányai Kereskedelmi Csarnok

Megirtuk, hogy a nagybányai kereskedőtársadalom kezdeményezéséből megalakult az összereskedők védelmét szolgáló *Kereskedelmi Csarnok*. E héten zajlott le az István Királyszálloda első emeletét elfoglaló csarnok ünnepélyes megnyitása, nagyszámu közönség és a hatóságok vezetőinek jelenlétében. A megnyitó beszédet a Csarnok tiszteletbeli elnöke, dr. Weiser Arthur a *Phönix* vegyészeti gyár vezérigazgatója tartotta, majd Boros Pál gyárigazgató tömör beszédében ismertette a Csarnok céljait és igérte, hogy a Csarnok vezetősége a kereskedők sérelmeinek orvoslására és érdekeinek megvédelmezésére minden időben latba fogja vetni befolyását.

Hirsch Jakab kereskedő magas nivóju beszédben vázolta a világszerte uralkodó rossz gazdasági viszonyokat, a kereskedelem minden ágában mu-

tatózó pangást, annak okait, hangsúlyozta a kereskedők összetartásának fontosságát és annak a reményének adott kifejezést, hogy a Csarnok megalakulásával új éra veszi kezdetét a nagybányai kereskedelmi életben.

Lengyel Béla fűrészgáros vázolta a Csarnok megalakulásának történetét és köszönetét fejezte ki Sugár Béla bankigazgatónak, valamint Lengyel Miklós terménykereskedőnek a Csarnok érdekében kifejtett önzetlen munkájukért.

Camera de Comerț și de Industrie Cluj.

No. 2435/1930.

CONVOCARE.

Avem onoare a invita prin aceasta pe dnii membrii ai Consiliului de Administrație ca, să participe la ședința omagiială a Consiliului ce vom ținea în ziua de Duminică 15 Iunie 1930, orele 11 din zi, în sala de ședințe a Camerei de Comerț și de Industrie (Calea General Foch No. 51, etajul II.)

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței.
2. Prezentarea omagiilor Majestății Sale Regelui CAROL al II-lea al României cu ocazia suirei Sale pe Tron.
3. Eventuale propuneri.

Cluj, la 12 Iunie 1930.

ss. Ing. I. F. Negruțiu,

președinte.

ss. Nicolae Căciulă,
primsecretar.

Desființarea taxelor de export la fâină, argint și lână

„Monitorul Oficial” din 8 Iunie crt. publică decretul prin care s'a încuviințat desființarea taxelor de export asupra: făinei, argintului și lânei brute. Acest din urmă articol numai până la 15 Iulie 1930.

Dispozițiunile decretului se referă numai asupra taxelor vamale de export propriu.

În ce privește desființarea taxei vamale de export asupra făinei și argintului, a intrat în vigoare pe data publicării decretului în Monitorul Oficial.

Olvassa a

„Lemnul”-t

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja.
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: } TRAIAN CHIRILĂ
Igazgató és felelős szerk: }

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei
	Külföldre	1500 lei

Annunțuri — Hirdetések

Jumătate an	600 lei	Pagina l. a. cm ²	20 lei
Féleltre . . .	1200 lei	Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	15 lei
	600 lei	In text	80 lei
	1200 lei	Szöveggoldalon	
		Un sir garmond	
		Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal
Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 77.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi **85** millió lej

Minden banküg-
yletet legelő-
nyösebben
végez.

Engedélyezett
devizahely.

Áruraktárai
a vas ut
mellett

Betéteket
elfogad

Affiliált Intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvármegyei Gaz-
dasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed
Székelyudvarhelyen és
Székelyudvarhelyen
Sz. Keresztúron, Szászré-
gnyvidéki Takarékpénztár Rt.
Rt. Szászrégenben és Hittel-
bank Rt. Biharyudvarhelyen és Szász-
vári Hitelbank Rt. Szászváron

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

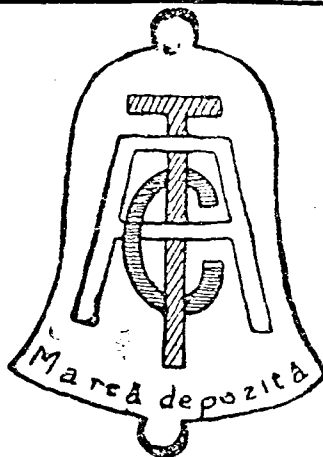
Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Cititi

„Lemnul”

Cuaceastă marcă este prevăzută
fiiccare obiect de argint și lux fa
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile re-
bijuterii mai bune. Numai pentru revanzăto-
„Tacamul” fabrică de argintării, Cluj
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82
Adresa telegrafică: „Tacamul”.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fiókinézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő” Ta-
karékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-
marosújvári fiókinézetete.

Saját tőkéi **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.